

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Nermin Bezmen
KURT SEYT & SHURA

Copyright © 1992 & 1994 by Nermin Bezmen

Copyright © Kalem Literary Agency

Translation Copyright © 2015 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

This book has been published with the support of the Ministry of Culture and Tourism of Republic of Turkey in the framework of TEDA Program.

Ova knjiga objavljena je uz podršku Ministarstva kulture i turizma Republike Turske, kroz program TEDA.

ISBN 978-86-10-01553-9

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

NERMIN BEZMEN

Na krilima ljubavi

Prevela Branislava Maoduš

 izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2015.

*Dragi moj deda,
ovu knjigu posvećujem tebi.
Sada te bolje razumem,
i nedostaješ mi više nego ikada.*

Ovo je istinita priča. Putovanje u prošlost tokom kojeg sam pokušala iznova udahnuti život avanturama koje su se jednom zaista zbile. Danas, kad je putovanje došlo kraju, podjednako sam sretna i tužna. Rastanak s likovima koji su tako dugo bili deo mojeg života bio je neopisivo bolan. Svi će mi oni silno nedostajati.

Ipak, sad kad sam se vratila u stvarnost i njenu svakodnevicu, verujem da će sva ona ljubav, patnja i čežnja, koje su mi bile nadahnuće, živeti večno.

S tugom u srcu šaljem blagoslov preminulima s porukom da ću ih zauvek voleti. S onima koji su još među živima, nakon što su podneli sav bol i čežnju, duboko saosećam i takođe ih volim i poštujem.

N. B.

Najdraža moja ženo,

Kad si se odvažila napisati sagu o svom dedi, nisam mogao ni sanjati kuda će te to odvesti, kao ni koliko će uticati na naš život. Naše putovanje u prošlost i potraga za tvojim dedom, njegovom porodicom, i velikom ljubavi Šuri bili su neizmerno uzbudljivi. Tek one noći kad sam te ugledao kako besomučno kucaš za računarom, opčinjeno gledajući fotografiju Šure i Sejita, dok u pozadini svira Čajkovski, shvatio sam koliko si se povezala s njom. Čitajući poglavlje za poglavljem, uređujući ih i na kraju ih i prevvši, spoznaja da je vaš jedinstveni odnos postao gotovo metafizički sve me više ostavljala bez daha. Šura te je toliko obuzela, vodeći te kroz svoj život, sećanja i ljubav, da si s lakoćom ispisala stranice o nečemu o čemu si zapravo tako malo znala. Katkad se stapala s tvojom osobenošću, kao da je gasila svoju vlastitu žeđ dok smo ti i ja leteli visinama sopstvenih strasti.

Što si više pisala, Šura je sve više postajala deo naših života, zauzimajući sve važnije mesto u našim srcima prepunim lepih osećanja. Na kraju je postala glavna heroina, koja je pozornicu delila jedino sa Sejitom, a sve ostale likove gurnula u drugi plan. Udahnula si joj život, a ona ti je zauzvrat pružila uvid u sebe. Izvukavši je iz istorije i učinivši je miljenicom miliona čitalaca, oplemenila te je svojim iskustvom, dubokom patnjom i hrabrošću. Ona je sada deo tebe, a ti si deo nje.

Tad si ti, najdraža moja, po drugi put doživela takav preobražaj. Prvi put to si iskusila kad te je moja majka, slikarka Šermin Bezmen, uvela u svet slikarstva i umetnosti. Osim što si je čak nadmašila nizom vrednih dela, na svojim radionicama prenosila si lepotu umetnosti stotinama

studenata, baš kao što je ona nekada činila, i kako bi želela da nastaviš njenim stopama. Toliko si toga primila od nje da sam čak i ja s vremena na vreme imao poteškoća da vas razlikujem. Kakva je to kombinacija. Bilo mi je zadovoljstvo upoznati sintezu Šermin i Nermin, živeti sa njom i voleti je.

Zato sam, ljubavi moja, objavio ovu knjigu s neizmernim zadovoljstvom, a kad je postigla onako neverovatan uspeh, pronašli smo neiscrpan izvor sreće. Potom, kad si me podsticala da je prevedem na engleski, bio sam oduševljen jer mi je to pružilo mogućnost da rečima opišem sve one skrivene osećaje koje sam gajio prema tvojim prekrasnim likovima.

Da li bi, draga, bilo previše drsko reći da sam neverovatno srećan i troduplo blagosloven? Imam savršenu ženu, živim s njom, volim je i ona mene voli. Ona je sinteza tri posve uzbudljive dame, koja mi nije samo obogatila život svojim postojanjem, već mi je i podarila dvoje divne dece.

Hvala ti, draga moja. Bez tebe bi moje postojanje bilo beznačajno. Volim te veoma, veoma mnogo.

Pamir Bezmen

Predgovor

Prikupljajući beleške za bakine memoare, a u silnoj želji da što vernije opišem likove i događaje, nisam ni sanjala da će me mučiti takav osećaj odgovornosti. Kako su reči krojile priču, a imena poprimala obličja, i kako sam ulazila u likove sve snažnije poimajući njihovu dubinu, sve su mi se više sviđali. Kurt Sejit, moj deda kojeg nikad nisam upoznala, postao je moj junak. U pokušaju da proniknem u njegovu dušu, pronašla sam Šuru, njegovu veliku i neprežaljenu ljubav. Otad me neprestano posećuje u snovima. Njena nenadmašna lepota, kako ju je opisala moja baka, golicala mi je maštu. Moja novootkrivena ljubav prema dedi obuhvatala je i njegovu ljubav prema Šuri. Ovaj roman o njegovom životu, pustolovinama, beskrajnoj žalosti i ljubavi u potpunosti je njome protkan. Ko je ona bila? Kako joj proniknuti u srce? Ili pronaći one koji su je poznavali, fotografiju koja bi upotpunila sliku o njoj, predmet koji bih dotaknula i tako se povezala s njom? Njen me je duh svakodnevno pratio. U snovima bi me odvela u obilazak Moskve i pokazivala mi mesta za koja bih sutradan otkrila da zaista postoje. Gledajući dedinu fotografiju, gotovo da sam mogla osetiti kako me i ona posmatra iza njegovog naslona... Kao da je želela posegnuti i zagrliti me, kao da je želela da čujem i njen glas. Dok sam kuckala na računaru, šaputala bi mi u uho sve ono što je želela da napišem. Katkad bi me toliko obuzela da sam neverovatnom brzinom pisala o temama o kojima nisam znala gotovo ništa. Kao da me je neka nevidljiva sila terala da je potražim.

U svojoj misiji da otkrijemo istinu, moj suprug i ja svim mogućim kanalima pokušali smo doznati nešto više o njoj, ali, nažalost, nismo

imali mnogo uspeha. Da smo tada objavili roman, mnoga bi pitanja ostala bez odgovora.

Nikad neću zaboraviti kako sam bila srećna kad sam primila pismo od kolege pisca i istražitelja profesora Džeka Deleona, autora knjige *White Russians in Istanbul*.

On nas je upoznao s baronicom Valentinom Klod von Jurgensburg, koja je živela u Istanbulu sa svojim partnerom Teodorom. Naime, ona je bila Šurina starija sestra. U devedesetoj godini je bila vrlo privlačna i čak je flertovala s Pamirom govoreći mu: „Kad sam s vama, osećam se kao da mi je trideset i pet.“ Postale smo vrlo bliske. Svakog utorka kasno po podne dolazili smo kod nje na večeru. Mi bismo doneli hranu, rusku votku s ukusom limuna i tursku rakiju, a oni bi se pobrinuli za ugođaj. Nakon večere, Tinučka bi sela za klavir, koji je naučila svirati kao kći plemića, dok bi je Todori pratio na violini ili gitari, držeći pritom čašicu rakije na glavi. Stvarali su čudesnu muziku. Potom bismo razgovarali još satima, sve do ponoći.

Kad sam na zidu njene dnevne sobe ugledala Šurinu fotografiju, smesta sam znala o kome je reč. Rasplakala sam se kao dete. Osećala sam se kao da sam pronašla davno izgubljenog člana porodice. Bila je čak lepša nego što sam je zamišljala. Kad smo saznali da je Šura umrla u Americi pre nekoliko godina, opet sam zaplakala – taj put zbog gubitka člana porodice. Razmenili smo sve što smo znali o njenom životu. Obogatila me je podelivši sa mnom ne samo Šurine, nego i svoje uspomene, fotografije, pisma, razglednice, kao i sećanja na izrazito živopisne osobe, koja su sezala skoro čitav vek u prošlost. Pokazala mi je dokumenta koja je želela da objavim. Sve ono što mi je rekla ne samo da je bilo dovoljno da dovršim roman, već i da imam materijala i za njegov nastavak. Međutim, morala sam joj obećati da ću napisati roman i o njenom životu.

Sudbina je htela da u tišini napusti ovaj svet samo nekoliko dana nakon što nam je poverila svoju prošlost, kao da je čekala da završi neku svoju misiju. Prvi primerak knjige *Na krilima ljubavi* sada leži u njenom večnom počivalištu, gde joj svi ovi likovi prave društvo.

Neka svi oni počivaju u miru!

Oda Šuri

Klizeći u trojki
Vidim tebe, draga Šura
Pahulje padaju
Kosu ti vijore...

Na zvoniku zvona zvone
Lepoti tvojoj u čast
Horovi pevaju himne
Sveštenici zvonima zvone...

Kopita konja tvojih
Sneg pretvaraju u prah
A vetar
Huče...

Videla sam te divnu
Kako te je deda opisao
Do poslednjeg daha
Nije te zaboravio...

U par pića
Tugu je utapao
Stara ruska pesma
Budila je čežnju...

Nermin Bezmen

Uspomene lete
Jureći u trojki
U ruci mu votka
Juri te...

U očima suze
U duši jad
Zbog njegove Rusije
I zbog tebe, Šura.

Noć u Petrogradu

1916. GODINA

Grad je još spavao pod belim prekrivačem, a sneg je nastavljao lenjo da pada. Veliki točkovi kočije s mukom su se probijali kroz sneg dok su polako skretali ulevo s Trga Aleksandra Nevskog i zaustavljali se pored ivičnjaka ispred velike trospratnice. Kočijaš je pogledao u prozore i u jednoj od soba na poslednjem spratu primetio svetlost.

Nekoliko pahulja pronašlo je put do okna i tamo su se zaledile. Kao da je pogled kočijaša mogao da se oseti, prvo su se pomerile teške draperije, a zatim i lagane zavese od tila. Na prozoru se ocrtala silueta muškarca, obrisao je maglu sa stakla, mahnuo i okrenuo se. Čovek je pogledao na sat pod svetlošću gasne lampe koju je upalio pre nekoliko trenutaka. Još nije bilo četiri. Imao je vremena. Pazeći da ne probudi ženu koja je čvrsto spavala, polako je sklonio ćebe, vratio se u krevet, držeći i dalje sat u ruci. Zatim se predomislio, sklonio je ćebe u stranu i ustao. Prolazeći prstima kroz kosu, polako je prišao prozoru, sklonio zavese i pogledao napolje. Belina snega na mesečini započinjala je odmah na prozoru, obuhvatala baštu, ograde, široku aveniju i sve iza nje. Svet je bio beo, blistavobeo. Kako je mesec izranjao između oblaka, koje je vetar pomerao, tako je i blistavost bila čas snažnija, čas slabija. Sve je izgledalo veličanstveno u ovakvom okruženju.

Dvostruka stakla i debele draperije zadržavale su hladnoću spoljnog sveta. U toploj i delimično mračnoj sobi osećao se težak miris, mešavina ženskog parfema, votke iz daha i lavande na koju je mirisala posteljina, i podsećao ga na uzbudljivu noć koja se završila pre nekoliko sati.

Mladić je sklonio pogled s prozora i pogledao krevet. Mesečina i sjaj snega obasjavali su ženu, njena gola leđa. U delimičnoj tami sobe nije mogao da vidi boju njene kose rasute na jastuku, ali sećao se da je crvena. Lepo oblikovana uvala leđa spuštala joj se sve do mesta preko kog je bio prebačen prekrivač, tik ispod struka. Desno rame joj se videlo i sijalo je na svetlosti poput mermerne statue.

Mladić je stajao nag, leđima okrenut prozoru. Hladnoća kao da mu nije smetala. Smešio se dok je razmišljao o prethodnoj noći. Na okruglom stočiću ispred kamina stajali su činija s voćem, kristalna boca i čaše dopola pune, koje su ostavili u žurbi kako bi što pre legli u krevet. Kako je samo nestrpljiva bila ova Kaća? Ili možda Lidija? „Ma kakvo značenje uopšte ima ime?“, pomislio je. Prelepa i strastvena crvenokosa žena svakako je dala sve od sebe da noć učini nezaboravnom.

Mladić je uzeo jednu od kristalnih čaša i jednim gutljajem popio preostalu votku. Dok je gutao piće, zatresao je glavom zbog vreline u grlu. Prišao je ogledalu i upalio gasnu lampu od obojenog stakla koja je odavala nežnu ružičastu svetlost. Sada je bolje video. Izvukao je svoju odeću iz gomile veša na kauču, a zatim uzeo čist donji veš iz srednje fioke visokog ormana. Krenuo je u kupatilo kada je začuo ženin prigušeni glas:

„Zašto si ustao tako rano?“

Mladić se okrenuo i prišao krevetu. Na nejasnoj svetlosti video je kako se okreće i otkriva obla ramena i velike grudi. Jednu ruku podigla je da namesti kosu, a drugu je pružila prema mladiću. Nije mogao a da je ne pogleda požudno. Uzbudio se pri pogledu na njen pazuh i njene grudi. Lepe crne oči gledale su ga požudno ispod dugačkih trepavica. Veoma vešto koristila je svoj zavodljivi pogled da općini muškarce, da ih natera da počnu da maštaju o spavaćoj sobi i seksualnom činu. Sklopljenih očiju i razdvojenih punih usana, pružila je ruku prema njemu. Mladić je stao pored kreveta, smešeći se njenom koketiranju koje nije poznavalo strah od odbijanja. Ispod čaršava je dopirao topli miris strastvene noći izmešan s njenim parfemom. Nije se opirao njenom zagrljaju. Delimično je otvorila oči i usmerila vatreni pogled prema njemu dok se oslobađala čaršava koji su se isprečili između njih. Požudno je prislonila svoje toplo, punačko telo uz njegovo. Zatim je naslonila njegovu glavu na svoje grudi i ponudila ih njegovim usnama, milujući mu nadlaktice i mišiće leđa. Uprkos sitnoj građi, vešto je koristila ruke i noge i

potpuno ga zarobila. Mladić ju je još jednom poljubio, a zatim pokušao da se oslobodi zagrljaja.

„Moram da se spremim. Ako želiš, mogu da naredim da te odvezu kući.“ Koketno se namrštila i podigla ramena.

„Zar ne možemo ostati još malo?“

„Moram na put.“

„Kuda?“

„U Moskvu.“

„Kada ćeš se vratiti? Hoćeš li mi se javiti?“

Krenula je da ustaje, kretala se na veoma ženstven način, nadajući se da će on pasti u iskušenje da promeni mišljenje. Nasmešio joj se i uštinuo je za obraz. Zatim je pošao u kupatilo.

Misli su mu lutale dok se kupao. Nije mogao da se seti ženinog imena. Nije mu to bilo toliko ni važno, jer ovo je bila samo još jedna avantura za jednu noć. Zajedno su otišli s prijema koji se pretvorio u divlju pijanku. Sudeći prema kvalitetu njene haljine i nakita, nije bila običnog roda. Verovatno je na prijemu stigla s nekim ko joj je možda bio pokrovitelj.

Dok se brijavao, prestao je da razmišlja o ženi, ma kako da se zvala, i počeo da planira putovanje. Imao je još sat vremena do sastanka sa ostalima na stanici. Požurio je, vezao peškir oko struka, otišao u sobu i zatekao je već obučenu. Uzeo je malo kolonjske vode iz bočice koja je stajala na komodi i njome natapkao lice i vrat. Zatim ju je pitao:

„Zar ne želiš da se okupaš?“ Koketno je odgovorila:

„Nikada se ne kupam sama.“

Nasmešio se dok je češljao kosu. Pomislio je kako muž ili ljubavnik ove žene mora da zažmuri na mnogo toga ako hoće da je ima uz sebe. Nag je hodao po sobi i oblačio se. Žena je sedela na ivici kreveta i posmatrala ga s divljenjem. Talasasta kosa koja mu je u pramenovima padala na čelo i uredni brkovi bili su kestenjasti. Nije bio visok, ali je bio lepo građen. Držanje mu je bilo otmeno, a telo mišićavo. Imao je blistave tamnoplave oči, prav nos, usne izvijene tako da su nagoveštavale i dostojanstvo i promućurnost. Rupica na bradi naglašavala je već ionako lepo lice. Dok se poigravala svojim loknama, žena je pomislila kako bi volela ponovo da ga vidi, i uzdahnula. Želela je da mu postavi neko pitanje, ali je on, sada već odeven i obuven, hodao gore-dole po sobi i pakovao se za put, i činilo se da je potpuno zaboravio na nju. Crvenokosa žena posmatrala

ga je u čudu. Zar ovo nije isti čovek s kojim je delila postelju i s kojim je provela nekoliko uzbudljivih sati? Shvatila je da, uprkos svojim veština, nije uspela da ga zavede. Zbunjena, ponovo je uzdahnula i legla na krevet. Iz ukrašene kutije na komodi izvadio je prsten i stavio ga na prst, zatim je stavio sat u džep na grudima. Žena je bila fascinirana ovim predmetima, a od njega je saznala da je prsten sa safirima i dijamantima porodično nasledstvo, a zlatni sat s rubinima – poklon cara Nikolaja II. Umela je da ceni nakit.

Uskoro su bili spremni za polazak. Napolju se čuo topot konjskih kopita. Muškarac je pogledao kroz prozor. Zadovoljan onim što je video, pomogao joj je da obuče bundu, stavi šubaru i navuče krznene rukavice. Dok je uzimao svoje rukavice, rekao je:

„Sada možemo da krenemo. Akdem će te odvesti kući.“

Pogasio je svetla, uzeo svoju torbu i izašao napolje. Pratila ga je. Poželela je da je poljubi na rastanku i zamoli da se opet vide. Pomalo je bila povređena zato što se on ponaša kao da se među njima ništa nije desilo.

Ispred vrata, na snegom pokrivenoj ulici, stajale su dve kočije. Kada su ugledali par kako izlazi iz kuće, kočijaši im pritrčase. Jedan od njih preuzeo je njegovu torbu. On se okrenuo prema njoj i rekao:

„Akdem će te odvesti kući. Pazi na sebe.“ I dalje nije mogao da se seti njenog imena.

Odlučila je da okuša sreću. „Hoćemo li se opet videti?“

„Zašto da ne?“

Ponudila mu je obraz da je poljubi, očigledno joj prisustvo kočijaša nije smetalo. Izenada je odlučila da mu postavi pitanje koje joj se sve vreme motalo po glavi. Stidljivo se nasmešila i upitala:

„Možeš li mi, molim te, još jednom reći svoje ime?“ Njegov dobrodušni smeh razbio je tišinu jutra. Očigledno je bilo da se nijedno od njih nije sećalo mnogo od onoga što se dešavalo prethodne noći, osim, naravno, načina na koji se završila. Pozdravio ju je kao da su se tek upoznali i rekao:

„Eminov, prvi poručnik Sejit Eminov.“

Kočije su otišle u suprotnim smerovima, a mladić je već zaboravio crvenokosu ženu s kojom je proveo veoma zanimljivu noć.

Moskva

1916. GODINA

Najlepši i najveći trg u Moskvi zove se Krasnaja ploščad, Crveni trg. Trgom dominira Kremlj, smešten iza visokih zidova od ružičastih kamenih ploča, veličanstvena bajkovita palata sa ogromnim kupolama i visokim tornjevima. Preko snežnog trga, mnoštvom treperavih svetala s brojnih prozora i vrata on baca veo fiktivnog sveta.

Od Crvenog trga prema Aveniji Mohovaja klizila je trojka, zveckanje praporaca pratilo je topot konjskih kopita na debelom snežnom pokrivaču. U pozadini su zvona na satnoj kuli palate otkucavala osam sati.

U trojci su sedele dve mlade devojke, u krznenim bundama, sa šubarama i mufovima preko ruku, a između njih sedeo je njihov otac, uz koga su se privile i uživale u zvucima i svetlima mističnog grada. Aleksandra, mlađa, izvukla je jednu ruku iz mufa i obrisala pahulje s plavih lokni koje su joj iz šubare padale na čelo. Pogledala je oca, koji ju je posmatrao smešeći se. Uzvratila mu je osmeh. U tom trenutku, dok joj je milovao ruku, Julijan Verjenski bio je srećan ali umoran čovek. Zatim se okrenuo prema Valentini, starijoj kćeri, koja mu je sedela sleva. Aleksandra je skrenula pogled s prelepe okoline i usmerila ga na njega. Kako je samo umorno i iscrpljeno izgledao njen mili tata, ali zar to i nije bio razlog za put iz Kislovodska?

Julijan Verjenski krenuo je na ovaj put u pratnji svojih kćeri, jer je porodični lekar zatražio kompletan pregled u Moskovskoj bolnici, i pregled je rezultirao operacijom koja je bila zakazana za naredni dan. Mlada devojka nije razumela medicinske izraze, ali je pretpostavljala da nešto

nije u redu sa očevim plućima. Reči *operacija* i *bolest* su je plašile. Rastužila bi se pri pomisli da bi mogla da izgubi oca. Jedva se uzdržavala da ne zaplače.

Julijan Verjenski sada je pričao priče o Moskvi i Kremlju: „Prvi kremaljski zidovi podignuti su 1367. godine, za vreme vladavine Dmitrija Donskog. Sat je na satnu kulu stavio srpski monah s Atosa 1404. godine...“

Iznenada je učutao i okrenuo se kćerki koja ga je posmatrala tužnih očiju.

„Šta je bilo, Šuručka, vidim li ti ja to suze u očima?“

Šura je bilo skraćeno od Aleksandra, a Šuručka nadimak odmila. Tako su je porodica i bliski prijatelji zvali. Šura se nasmešila, pomalo postidjena što ju je zatekao nespremnu. Obrisala je zamišljenu pahulju s obrva.

„Mislim da mi je to pahulja upala u oko.“

Toplo se nasmešila. Želela je da ga umiri. Njen otac zabrinuto upita:

„Da li ti je hladno?“

„Nije, nije, tata, dobro mi je, veruj mi.“

„Vreme u Moskvi je, za razliku od onoga u Kislovodsku, surovo i hladno.“

„Ali je i veoma prijatno.“

Šura je zbacila glavu i duboko udahнула hladan večernji vazduh koji je mirisao na sneg. Otac ju je, smešeći se, pomilovao po ruci i rekao da su stigli do kuće Borinskih. Kočije su ulazile u dvorište kroz ogromnu kapiju i u podnožju širokog mermernog stepeništa koje je vodilo u raskošnu kuću stajale u red da istovare putnike, a zatim izlazile na drugu kapiju. Lepo odevene dame skidale su sneg s krzna i otmeno se pele stepenicama, držeći jednom rukom suknje, a drugom se pridržavajući za ruku otmenih pratilaca.

Otkad su prošli kroz ogromne kapije, Šuru je obuzelo nekontrolisano uzbuđenje. Ovo je njen prvi bal. Imala je svega šesnaest godina. Njena sestra Valentina bila je godinu dana starija i već su je roditelji vodili na slične prijeme u Kislovodsku. Valentina joj je rekla da se na ovakvim otmenim prijemima mladići plemenita roda, kadeti i oficiri prosto utrukuju ko će pre da zamoli devojkicu za igru. Dok se s ocem pela mermernim stepeništem, srce joj je toliko snažno tuklo da joj se činilo da će stati. Osećala je da će se te večeri desiti nešto divno. Nije znala šta, ali joj je glas u

srcu rekao da hoće. Na vrhu stepeništa nalazile su se sluge u frakovima, kojima su predali svoje kapute, šubare i mufove, a zatim su prešli još tri stepenika i ušli su u veliku balsku dvoranu. Zvuk muzike iz dvorane odjekivao je hodnicima. Na ulazu u veliku dvoranu stajao je ceremonijalnjak, držeći se poput čoveka koji je ozbiljno shvatao svoj posao. Napravio je dva koraka napred, udario štapom o pod i glasno objavio:

„Gospodin Julijan Verjenski! Gospođica Valentina Julijanovna Verjenska! Gospođica Aleksandra Julijanovna Verjenska!“

Zatim se sklonio da bi Verjenski i njegove kćeri mogli da siđu stepeništem sa kristalnim gelenderom. Zvanice su se nakratko osvrnule da pogledaju pridošlice, a zatim nastavile razgovor. Borinski i Verjenski bili su deoničari u istoj naftnoj kompaniji. Iako se nisu često viđali, bili su bliski prijatelji. Borinski je toplo pozdravio prijatelja, zatim se okrenuo mladim damama i uzviknuo:

„Bože mili! Julijane, prijatelju, ne mogu da verujem da su ovo tvoje lepe devojkice. I dalje su veoma lepe, čak i lepše, ali nisu više devojkice. Kako vreme leti. Hajde, dođi da te upoznam sa svojim prijateljima.“

Mlade dame pratile su oca i svog domaćina i izmešale se sa ostalim zvanicama. Valentina je hodala opušteno i samouvereno, ali Šura nije mogla da savlada uzbuđenje. Plašila se da gleda unaokolo da ne bi susrela pogled koji bi njenom ushićenju mogao da pripiše pogrešno značenje. Prošaputala je sestri na uho:

„Tinučka, molim te, ne ostavljaj me, molim te...“

Valentina je, jednim otmenim pokretom, u hod, zagladila suknje svoje ružičaste haljine i nasmešila se sestri.

„Ne brini, Šuručka, ne bi to govorila da si videla kako te ljudi posmatraju s divljenjem.“

Da bi proverila Valentinine reči, Šura uplašeno pogleda udesno, a zatim i ulevo. Sestra mora da se šali, pomislila je, ali među tolikim ljudima u velikoj dvorani, njen pogled susrete pogled plavih očiju koje su je pažljivo posmatrale. Kao da je doživela šok. Lice joj se zarumenelo, a puls ubrzao. Brzo je okrenula glavu i spustila pogled. Njen otac razgovarao je s nekim baronom. Valentina je ćaskala s jednom privlačnom devojkicom koju je srela u Kislovodsku, a čije ime Šura nikako nije mogla da upamti. Ponovo je osetila mladićev pogled, ali se plašila da se okrene. Grčevito je stezala svilenu traku tašne koja se slagala s njenom ljubičastom

haljinom. Duga plava kosa bila joj je prvi put podignuta u punđu navrh glave, iz koje je nekoliko lokni pušteno da pada niz lice. Pošto su je te večeri osmotrili, i otac i sestra rekli su joj da izgleda zanosno. I sama je smatrala da izgleda lepše nego ikada. To je bilo pre nego što su stigli na bal, ali sada se, među tolikim lepim i lepo obučenim, samouverenim ženama, osećala poput neiskusnog deteta. Zbog stidljivosti nije znala kako će da se pomeša sa svetom i igra sa gospodom koju ne poznaje. Postiđena zbog udaljenog pogleda jednog od mladića, osećala je da neće moći da se prilagodi sredini i da će čitavo veče presedeti u jednom uglu dvorane i posmatrati druge kako se zabavljaju. Otac joj je klimanjem glavom dao dozvolu da uzme čašu vina sa srebrnog poslužavnika koji joj je sluga prineo. Julijan Verjenski bio je udubljen u ozbiljan razgovor s domaćinom i gostima o naftnim deonicama i štrajkovima radnika. Valentina je razgovarala sa svojom drugaricom o tome kako im je bilo lepo u Kurzalu, u Kislovodsku. Šura je uzela prvi gutljaj iz čaše. Pomislila je da bi vino moglo da joj da samopouzdanje i odagna stidljivost. U nadi da bi opet mogla da vidi mladića čiji ju je pogled toliko pogodio, okrenula se i pogledala mesto na kom ga je poslednji put videla. Kako ga tamo više nije bilo, osetila je stid i razočaranje, ali pošto je otpila još jedan gutljaj vina, polako se opustila. Iznenada je ponovo osetila onaj snažni šok, podigla je pogled i ugledala one iste plave oči kako je gledaju. Da nije brzo popila previše vina?

Orkestar je svirao noćurno Čajkovskog, ali joj se muzika činila strašno dalekom. Čak joj je bilo teško i da razume razgovor koji se odvijao oko nje. Tlo joj se pomeralo pod nogama. Pomislila je da će ljudi oko nje čuti otkucaje njenog srca. Mladić, sa čašom u ruci, nastavio je da razgovara sa svojim drugovima oficirima u uniformama, ali je pogled prikovao za prelepu devojkicu u ljubičastoj haljini. Ovog puta nije sklonila pogled. Nasmešio se i gotovo neprimetno klimnuo joj glavom. Šura mu je uzvratila osmeh i okrenula se, pretvarajući se da sluša Valentinu i njenu drugaricu, ali joj je srce divlje tuklo. Kada je popila vino iz čaše, čula je Valentinu kako je upozorava:

„Šuručka, mlada je noć. Ako ispiješ vino suviše brzo, nećeš moći da igraš, a kada smo već kod toga, ni da hodaš.“

Rumenih obraza i sjajnih očiju, Šura se nasmešila sestri. Kada je orkestar zasvirao polku, parovi krenuše prema podijumu za igru. Baš kao